

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

INFLUENZA

Dr Neşe DEMİRTÜRK

Kocatepe Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları AD

Influenza viruſları

- Orthomyxoviridea ailesinden
- Zarflı RNA viruſları
- Üç farklı influenza viruſu tanımlanmış
 - İnfluenza A
 - İnfluenza B
 - İnfluenza C

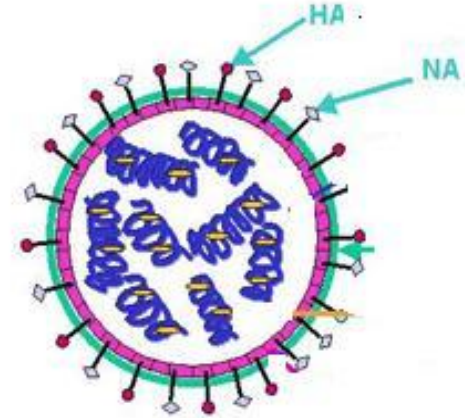
Influenza viruſları

- İnfluenza A → insan, domuz, at, kuş ve deniz memelilerinde.
- İnfluenza B → insan
- İnfluenza C → insan, domuz.
Sadece hafif hastalıklara neden olur, klinik önemi az.

Antijenik yapı

İki önemli zarf glikoproteini

- **Hemaglütinin (HA):** Virusun konak hücreye bağlanmasında rol alır.
- **Nöraminidaz (NA):** Solunum yollarındaki mucusu parçalar. Olgun virusun konak hücreden ayrılmasında rol alır.

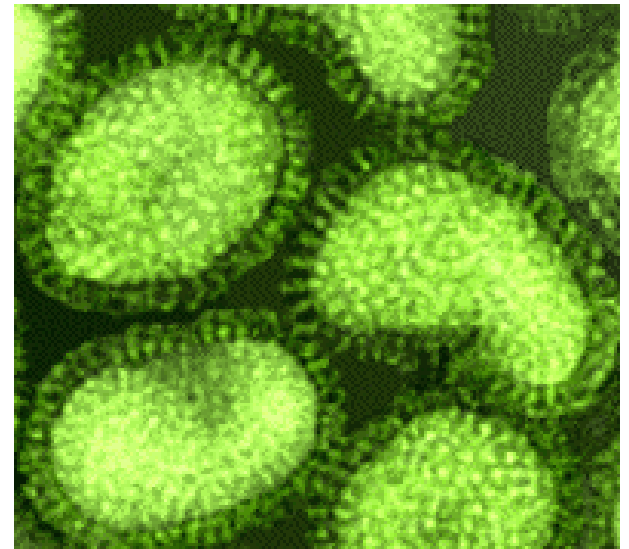
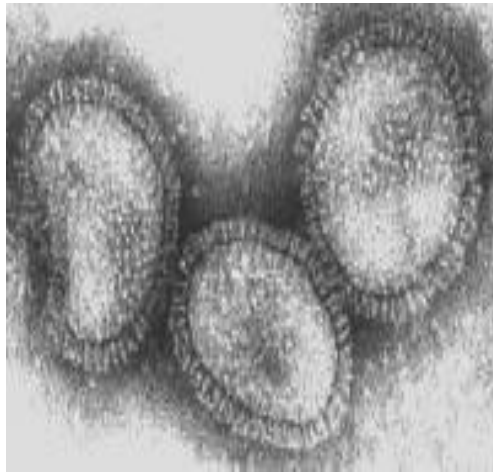
- İnfluenza A 15 HA ve 9 NA
 - İnsanda infeksiyon yapan suşlarda HA 1,2 ve 3; NA 1 ve 2
- İnfluenza B ve İnfluenza C'de alt tip yok

Influenza A virusu Epidemi/pandemiler

- HA ve NA'ı kodlayan genlerin segmentli genom yapısı nedeni ile.
- *Antijenik şift* → Major antijenik değişimler ve yeni bir HA ya da NA içeren yeni bir alt tip; pandemilerle ilişkili
- *Antijenik drift* → Mevcut HA ya da NA üzerindeki nokta mutasyonla gerçekleşen minor değişiklik ve yeni suş oluşumu; epidemilerle ilişkili.

Human influenza A virusu

Influenza pandemileri

- 1918-1919 İspanyol gribi H1N1
- 1957-1958 Asya gribi H2N2
- 1968-1969 Hong Kong gribi H3N2
- 1977-1978 Rus gribi H1N1

- 2003-2005-2007 Kuş gribi
H5N1/H7N7
- 2009 Domuz gribi "Yeni A H1N1"

Avian İnfluenza

- İlk kez 1997 yılında Hong Kong'da 18 olgu
- 2003 yılı sonlarında Güney Kore'de kanatlılarda, takiben Vietnam ve Çin'den olgular
- 2004 yılı Tayland ; 2005 Endonezya ve Kamboçya
- 2005- 2007 yılı toplam olgu sayısı 261
 - Türkiye'den 12 olgu / 4 ölüm

Domuz gribi

- H1N1, H1N2, H3N1, H3N2, influenza A virusları
- 1992 /1998 / 2009
- 2009 yılı pandemi H1N1
 - Daha öncekilerden farklı yeni bir virus
 - Milyonlarca insanın etkilendiği ve ölümlere de yol açan bir pandemi
 - Nisan 2009-Nisan 2010 arasında 212 ülke etkilendi
 - Ancak mortalite riski düşük

2012-2013 influenza sezonu

- İnfeksiyona yol açması beklenen suşlar
 - İnfluenza A H1N1
 - İnfluenza A H3N2

Virusun yayılımı

- Hasta kişilerin solunum sekresyonları bulaştırıcı
- Öksürük, hapşırık ile çevreye yayılan damlacıkların inhalasyonu bulaşta en önemli aracı
- Yüzeyle bulaşan sekresyonlarla temas

Bulaştırıcılık

- Hasta kişiler semptomlar ortaya çıkmadan 1 gün öncesinden semptomlar başladıktan 5-7 gün sonrasına kadar bulaştırıcı.
- Virus bulaştıktan 1-4 gün sonra duyarlı kişide semptomlar başlar.
- İnfeksiyonu asemptomatik geçiren kişiler de bulaştırıcıdır.

Semptomlar

- Titreme ve ateş
- Öksürük
- Boğaz ağrısı
- Burun tıkanıklığı / akıntısı
- Yaygın kas ağrıları
- Baş ağrısı
- Yorgunluk
- Çoğunlukla çocuklarda kusma ve ishal

Komplikasyonlar

- Pnömoni
 - Viral ya da sekonder bakteriyel
- Bronşit
- Sinüzit
- Otit
- KOAH alevlenmeleri

Komplikasyon riski yüksek olan grup

- Özellikle 2 yaş altı olmak üzere 5 yaş altı çocuklar
- 65 yaş üstü hastalar
- Gebeler
- Astım ve diğer KOAH olan hastalar
- Konjenital kalp hastalıkları, konjestif kalp yetmezliği ve koroner kalp hastalıkları
- KBY ve KKY olanlar
- Diyabetikler
- Orak hücreli anemi gibi kan hastalıkları
- İmmün düşük hastalar

Tanı

- Semptomların ilk günlerinde burun ve boğaz sürüntüsü ile solunum sekresyonlarında virus PCR ya da kültür yöntemleri ile gösterilebilir.
- Aynı örneklerde viral nükleoproteinleri gösteren serolojik hızlı tanı testleri kullanılabilir.
- Serumda serolojik olarak antikor bakılabilir.

Tedavi

- İki grup antiviral
- Hepsi de semptomların ilk günlerinde başladığında etkin.
 - M2 protein inhibitörleri
 - Sadece influenza A virusuna etkili
 - Amantadin, Rimantadin
 - 2x100 mg dozunda, 3-5 gün kullanılır.
 - Nöraminidaz inhibitörleri
 - Zanamivir, Oseltamivir

Zanamivir

- İnfluenza A ve B'ye etkili.
- İnhalasyon yoluyla kullanılır.
- Önerilen doz 2x10 mg /gün.
- Önerilen süre 5 gün.
- Bronkospazm yapabileceği için astım olanlarda önerilmez.
- 7 yaşından büyük çocuklarda FDA onayı var.
- İshal, bulantı, baş ağrısı yapabilir.

Etkisi oldukça hızlı başlıyor. Hastalığın ilk 48 saati içinde başladığında semptom süresini 1-2 gün kısaltıyor.

Oseltamivir

- İnfluenza A ve B'ye etkili.
- Yeni tanımlanan H5N1, H7N7 ve "Yeni A H1N1" suşlarına da etkili.
- Oral yoldan kullanılır.
- Önerilen doz 2x 75 mg/gün.
- Bulantı, kusma, döküntü gibi allerjik reaksiyonlar ve trombositopeni yapabilir.
- Bir yaşından büyük çocuklarda FDA onayı vardır, ancak 2 yaş altı için yan etki profili net değildir.

- Oral kullanım avantajı var. Düşük de olsa direnç olabiliyor. Dirençli suşların büyük bir kısmı zanamivire duyarlı.

Gebelerde

- Kullanılabilecek dört antiviral de "kategori C" de yer alıyor.
- Gebelerde komplikasyon riski yüksek, özellikle 2009 yılındaki pandemide artmış risk belirlenmiş.
- Yarar / zarar oranı dikkate alınarak kullanılmalıdır.

İlaçlara direnç

- Sezonal influenza A (H3N2) ve 2009 H1N1 virüsleri adamantanlara dirençli olduğu için önerilen zanamivir ve oseltamivir.
- Ancak özellikle 2009 H1N1 suşunda olmak üzere oseltamivire direnç de bildirilmiş.
- Nadiren zanamivire azalmış duyarlılık da gösterilmiş.
- Dikkatli kullanım ve surveyans önemli.

Kemoprofilaksi

- Adamantanlar sadece influenza A infeksiyonunda etkili
 - Amantadin /Rimantadin
 - Önerilen doz 2x100mg
 - Çocuk ve erişkinde kullanılabilir (amantadin >1 yaş için)
- Zanamivir profilaksizde önerilmiyor
- Oseltamivir
 - Profilaksi için >13 yaş öneriliyor
 - Önerilen doz 75mg/gün

Kimlere kemoprofilaksi?

- Komplikasyon riski yüksek olanlara aşıya ek olarak
- Komplike olma riski olan aşısız olanlar
- İmmun yetmezliği olanlar

İmmunoprofilaksi

- İki tip aşı mevcut
 - İntranazal uygulanan canlı attenüe aşı
 - Parenteral uygulanan inaktive aşı
- Aşıların etkinliği iki hafta sonra başlar ve yıl boyu devam eder.

İki aşının karşılaştırılması

	İnaktive aşı	Canlı aşı
Veriliş yolu	İntramuskuler	İntranazal
İmmun yanıt	Sistemik serum antikoru	Mukozal immünite
Etkinlik	Çocuklarda %30-%70 Erişkinde %70-%90	%70-%90
En sık görülen yan etki	Kol ağrısı	Burun akıntısı
Uygulanan yaş grubu	6 aydan büyükler	5-50 yaş arası

2012-2013 influenza sezonu

- Bu yıl için korkulan suş influenza A H3N2v
 - Pandemik inf A 2009 H1N1 suşunun "matrix gen" segmentini içermesi nedeni ile önemli.
 - Temmuz-Eylül 2012 arasında 305 olgu tanımlanmış
 - Sadece bir ölüm var
 - 5 yaş altı ve altta yatan kronik hastalığı olanlar özellikle risk grubu
 - 10 yaş altı çocuklarda hiç bağışıklık olmadığı öngörülüyor

Bu sezon için önerilen aşı içeriği

- A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-like virus
- A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like virus;
- B/Wisconsin/1/2010-like virus (from the B/Yamagata lineage of viruses).

<http://www.cdc.gov/flu/about/season/vaccine-selection.htm>

Aşı kimlere yapılmalı?

- CDC tarafından önerilen 6 aylıktan daha büyük tüm popülasyonun aşılınması
- Kaynaklar kısıtlı ise;
 - 6 ay- 4 yaş arası çocuklar
 - 50 yaşından büyükler
 - Kronik pulmoner, kardiyovasküler, renal, hepatik, nörolojik, hematolojik ve metabolik hastalığı olanlar
 - İmmünsuprese hastalar
 - İnfluenza sezonunda gebe olanlar
 - Sağlık personeli ve bakımevi çalışanları
 - Morbid obesler

Aşılama önerileri

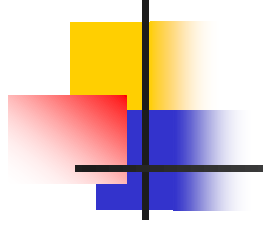
- Çocuklarda (6 ay- 8 yaş) maksimum etki elde etmek için en az 4 hafta ara ile 2 doz aşılanma yapılmalıdır.
- Aşılarıdaki her bir antijen miktarı $15\mu\text{gr}$ ve uygulama deltoid kastan im olarak yapılır.
- İki farklı aşı "*Fluzone intradermal*" ve "*Fluzone high-dose*"
 - İntradermal uygulanan her antijenden $9\mu\text{gr}$ içeriyor ve 18-65 yaş arasına uygulanıyor.
 - Diğerisi ise her antijenden $60\mu\text{gr}$ içeriyor ve 65 yaş üzerine uygulanıyor.

Gelecekteki aşılar...

- Kuadrivalan aşıların kullanımı gündemde.
- İki Influenzae A virusu ile birlikte iki Influenzae B virusu içeren aşılar Şubat 2012'de FDA onayı aldı.
 - *FluMist Quadrivalent (MedImmune)*
 - Canlı attenüe aşı
- Ancak rutin üretimi ve kullanımı için 2013-2014 sezonu planlanıyor.

http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/mm6132a3.htm?s_cid=mm6132a3#tab

TEŞEKKÜR EDERİM...